DOOR ANJA DEKHUIJZEN

GDPR: PRIVACYWET MAAKT GROTE AMBITIES (NOG) NIET WAAR

Het is tijd om de balans op te maken. 2018 gaat de boeken in als het jaar waarin de GDPR van kracht werd, de ambitieuze Europese privacywet. Met ongekend hoge boetes van 10 en 20 miljoen euro de ongekroonde wereldkampioen privacybescherming.

ANJA DEKHUIJZEN IS PARTNER BIJ WHITE-BRIDGE ADVOCATUUR EN GESPECIALISEERD IN IT, PRIVACY EN OUTSOURCING.

Daar is geen verkiezing van sportman of -vrouw van het jaar voor nodig. Interessant overigens dat onze beste schaatser ooit, Sven Kramer (van wie ik fan ben, maar die dit jaar niet werd genomineerd), nu zegt dat wat hem betreft die hele verkiezing mag worden afgeschaft. Was dan een stoere jongen geweest en zei dat op het moment dat je de prijs kreeg! Terug naar de privacywet. Maakt de GDPR haar ambities waar? Ik denk het niet.

Terugblik

Een terugblik: twee jaar eerder kregen we in Nederland de Meldplicht Datalekken, die voor het eerst boetes introduceerde voor datalekken. Medio 2016 werd ik gevraagd op een congres een overzicht te geven van de opgelegde boetes tot dan toe, en de zogeheten 'lessons learned'. Echter, onder deze wet werd lange tijd geen enkele boete opgelegd door de Nederlandse Autoriteit Persoonsgegevens (de AP). Waarschuwen deed de AP slechts, volgens haar 2017 overzicht, ruim 600 keer. Hierdoor ontstond de indruk dat het allemaal wel mee zou vallen met de boetes voor datalekken.
De Europese verzameling van toezichthouders (waarvan de AP een onderdeel is) beloofde eind 2017 'beterschap'. In mijn column van begin dit jaar in *CDO Magazine* gaf ik aan hoe men expliciet tegensprak dat de boetes slechts als laatste redmiddel fungeren: "*The point is to not qualify the fines as last resort, nor to shy away from issuing fines, but on the other hand not to use them in such a way which would devalue their effectiveness as a tool.*" Let op, het gaat hierbij niet alleen om boetes voor datalekken, maar om boetes voor welke GDPR-overtreding dan ook. Harde woorden, maar hebben de Europese toezichthouders inderdaad boetes uitgedeeld dit jaar onder de GDPR?
In Nederland geen enkele. De boetes in Nederland en Engeland aan Uber, voor het opzettelijk verzwijgen van een datalek, vallen nog onder de 'oude' privacywetgeving met een lager boeteregime. Ook elders blijft het opvallend stil. Voor zover bekend zijn er slechts twee boetes in de gehele EU gegeven voor overtreding van de GDPR: in juli 2018 aan een Portugees ziekenhuis (400.000 euro), en in september 2018 aan een Oostenrijks wedkantoor (slechts 4.800 euro).

Uitsmijter

Als uitsmijter verschenen eind 2018 nieuwe richtlijnen van de EDPB (de Europese verzameling van toezichthouders) over territoriale werking. Men is het 'dreigen' met boetes niet verleerd. De richtlijnen sluiten af met expliciet te benadrukken dat Europese vertegenwoordigers (verplicht voor niet in de EU gevestigde bedrijven die zich op de Europese markt richten, omdat de GDPR op die bedrijven wereldwijd van toepassing kan zijn) zelf boetes kunnen krijgen "*In the same way as against controllers en processors.*" Dat maakt het beslist aantrekkelijker als Europese vertegenwoordiger te fungeren… Not! Hiermee zet de EDPB onnodig de wereldwijde ambities van de GDPR onder druk.
Dit is de balans na het eerste GDPR-jaar. Vooralsnog lijkt de GDPR een (over)ambitieuze wet. Stilte voor de storm? Ik wens u allen fijne feestdagen! *